

L'organigrama que creix: la mateixa empresa amb 5, 30 i 200 persones

Encàrrec de disseny en tres actes: dibuixar l'estructura organitzativa d'una mateixa empresa en tres moments del seu creixement, decidir en quin apareix cada tipus de departamentalització i justificar per escrit quin problema resol cada canvi.

DURADA

2 sessions de 55 min · disseny + exposició

AGRUPAMENT

grups xicotets (3-4)

UNITAT 2

Tipus d'empreses i la seua organització

MATERIALS

- Cartolina A3 o ferramenta de diagrames (Figma, Draw.io, Canva, Google Slides)
- Notes adhesives de tres colors
- Rúbrica impresa, repartida abans de començar

ENCAIX CURRICULAR · Sabers A.3, A.4 · Comp. específiques CE1 · Comp. clau CE, CCEC, CD, CCL

Plantejament

Un organigrama no és un adorn del tema: és la resposta a una pregunta molt concreta —**qui decidix què i qui respon davant de qui**— i eixa resposta canvia quan l'empresa canvia de grandària.

Amb cinc persones no en fa falta cap: tot el món parla amb tot el món. Amb dues-centes, l'absència d'estructura no significa llibertat, significa que ningú sap a qui preguntar. Entre eixos dos extrems hi ha decisions de disseny que tenen conseqüències molt reals sobre el cost, la velocitat i la qualitat del que ix per la porta.

El vostre grup tria **una empresa** —real o inventada, però amb activitat concreta— i dibuixa el seu organigrama en tres moments.

Els tres moments

MOMENT	PLANTILLA	LA PREGUNTA QUE CAL RESOLDRE
Acte 1	5 persones	Qui fa què quan tots fan de tot?
Acte 2	30 persones	Quin criteri usem per a agrupar: funció, producte, client, zona?
Acte 3	200 persones, 3 ciutats	Com evitem que la direcció es convertisca en un coll d'ampolla?

En cada acte, a més del dibuix, el grup entrega **tres línies** dient quin problema concret de l'etapa anterior resol eixa estructura nova i quin problema nou crea. Tota estructura en crea un: si no trobeu quin, no heu mirat bé.

Objectius didàctics

- Representar una estructura organitzativa amb els convenis habituals d'un organigrama.
- Aplicar criteris de departamentalització distints i justificar-ne l'elecció.
- Relacionar grandària de l'empresa amb necessitat de formalització i de delegació.
- Identificar les disfuncions que genera cada disseny organitzatiu.

Passos

Sessió 1 — Els tres organigrames (55 min)

- 1. Elecció i activitat (10 min).** Trieu l'empresa i escriviu en una línia què fa exactament. Sense eixa línia, els tres organigrames ixen genèrics.
- 2. Acte 1 (10 min).** Cinc persones. Repartiu les funcions essencials. Quasi segur que algú n'acumula tres.
- 3. Acte 2 (15 min).** Trenta persones. Trieu un criteri de departamentalització i apliqueu-lo. Anoteu els altres criteris que vau descartar.
- 4. Acte 3 (20 min).** Dues-centes persones en tres ciutats. Ací quasi tots els grups acaben en una estructura mixta, i és la resposta correcta: decidiu què es centralitza i què no.

Sessió 2 — Acabar i exposar (55 min)

- 1. Producció final (25 min).** Els tres organigrames a la mateixa làmina, amb les tres justificacions.
- 2. Exposició (20 min).** Tres minuts per grup: el salt de l'acte 1 al 2 i el del 2 al 3. No cal descriure les caixes, cal explicar els salts.
- 3. Tancament (10 min).** Es comparen els criteris de departamentalització triats pels distints grups i es discuteix quin encaixa millor amb cada tipus d'activitat.

Preguntes d'anàlisi

- A l'acte 1, quina funció vos ha costat més assignar? Per què eixa i no una altra?
- Quin criteri de departamentalització vau triar a l'acte 2? Si n'hagéreu triat un altre, què hauria canviat en el dia a dia d'un empleat?
- L'àmbit de control —quantes persones depenen d'un mateix responsable— és la xifra que més discuteix tot el món. Quin és el vostre a l'acte 3? Què passa si el pugeu molt? I si el baixeu?
- On està al vostre acte 3 el **staff de suport** (assessoria jurídica, qualitat, prevenció)? Per què ahí i no a la línia jeràrquica?
- La vostra estructura de l'acte 3, de què es queixa un empleat de la ciutat més menuda?

Criteris d'avaluació

CRITERI	DESCRIPCIÓ	PES
Correcció tècnica	Organigrames ben construïts, amb jerarquia i staff diferenciats	30 %
Justificació	Les tres explicacions diuen què resol i què trenca cada canvi	30 %
Coherència	Els tres actes són reconeixiblement la mateixa empresa	20 %
Comunicació	Làmina llegible i exposició centrada en els salts	20 %

Variants i extensions

- Amb suport:** treballar només els actes 1 i 2, amb el criteri de departamentalització ja donat.
- Per a qui va sobrat:** afegir un quart acte amb estructura matricial i discutir-ne el problema clàssic —la doble dependència jeràrquica— amb un exemple concret de conflicte.
- Amb empresa real:** buscar l'organigrama publicat d'una empresa gran (sol estar a la seua memòria anual o al seu web de govern corporatiu) i comparar-lo amb l'acte 3.
- De cara a la prova:** els enunciats d'organització solen demanar identificar el tipus d'estructura i valorar-ne avantatges i inconvenients en un cas donat. Haver dibuixat els tres salts fa que eixa valoració isca sola.

